

A C-424/10. sz.
Tomasz Ziolkowski kontra Land Berlin, valamint a
C-425/10. sz. Barbara Szeja és társai kontra Land Berlin
egyesített
ügyekben hozott ítélet

Sajtó és Tájékoztatás

Az állandó tartózkodási jog megszerzését csak az uniós jog által előírt feltételeknek megfelelő tartózkodás teszi lehetővé

A valamely harmadik állam polgára által ezen államnak az Unióhoz történő csatlakozását megelőzően eltöltött tartózkodási időszakokat figyelembe kell venni a legalább ötéves tartózkodási idő számítása során, amennyiben azokat az uniós jog által előírt feltételeknek megfelelően töltötték el

T. Ziolkowski és B. Szeja lengyel állampolgárok Lengyelországnak az Unióhoz történő csatlakozását megelőzően – 1988-ban és 1989-ben – érkeztek Németországba, és humanitárius okokból tartózkodási jogot kaptak, ami a német jog alapján rendszeresen meghosszabbításra került. 2005-ben, Lengyelországnak az Unióhoz történő csatlakozását követően a személyek szabad mozgásáról szóló irányelv¹ értelmében állandó tartózkodási jogot kértek Németországban, amelyet nem adtak meg számukra amiatt, mert nem volt munkájuk, és nem tudták bizonyítani, hogy elegendő saját forrással rendelkeznek. A német hatóságok ezen elutasító határozatait T. Ziolkowski és B. Szeja a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok előtt megtámadták.

A jogvitát elbíró Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) lényegében arra vár választ a Bíróságtól, hogy a fogadó tagállam területén kizárólag a nemzeti jog alapján eltöltött tartózkodási időszakok úgy tekinthetők-e, mint az uniós jog értelmében vett jogszerű tartózkodási idők. A Bíróságnak továbbá arra a kérdésre is választ kell adnia, hogy figyelembe kell-e venni a harmadik ország állampolgára által ezen államnak az Unióhoz történő csatlakozását megelőzően eltöltött tartózkodási időszakokat az ötéves tartózkodási idő számítása során az állandó tartózkodási jog megszerzése céljából.

A Bíróság először is az irányelvben szereplő „**jogszerű tartózkodás**” fogalmát értelmezi. Megállapítja, hogy az irányelv nem pontosítja, hogyan kell érteni a fogadó tagállam területén „jogszerűen tartózkodtak” fordulatot. Az irányelv a nemzeti jogokra sem tesz utalást. Ebből az következik, hogy e kifejezést úgy kell tekinteni, mint amely az uniós jog olyan önálló fogalmát képezi, amelyet az összes tagállam területén egységesen kell értelmezni.

E tekintetben a Bíróság rámutat, hogy azon kifejezések értelmét és terjedelmét, amelyekre az uniós jog semmilyen meghatározást nem ad, többek között azon szövegkörnyezet figyelembevételével kell meghatározni, amelyben a kifejezéseket használják, és azon szabályozás célkitűzéseinek figyelembe vételével, amelynek e kifejezések részét képezik.

A Bíróság emlékeztet arra, hogy az irányelv célja többek között az, hogy elősegítse az európai polgárok szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogának gyakorlását, az uniós jog által előírt korlátozások tiszteletben tartásával. Az irányelv e vonatkozásban meghatározza azokat a feltételeket, amelyek betartásával az uniós polgárok és családtagjaik szabadon mozoghatnak és tartózkodhatnak a tagállamok területén, valamint azon feltételeket, amelyeknek meg kell felelniük

¹ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.).

az állandó tartózkodási jog megszerzése céljából. Az irányelv célja továbbá az említett tartózkodási jog ágazatonkénti és fragmentált megközelítésének meghaladása.

Általános összefüggéseit illetően az irányelv háromfokozatú rendszert vezet be, amelyben mindegyik szint a fogadó tagállam területén való tartózkodás időtartamához igazodik, és az utolsó a huzamos tartózkodási jognak felel meg, amelyet az irányelv vezetett be elsőként. Ez a rendszer lényegében az irányelvet megelőző uniós jogszabályokban és ítélkezési gyakorlatban előírt fokozatokat és feltételeket veszi át. Így mindenekelőtt előírja, hogy az uniós polgárok jogosultak három hónapig a fogadó tagállam területén tartózkodni, és ehhez nem szükséges más különleges feltétel, mindössze az, hogy érvényes személyazonosító igazolvánnyal vagy útlevéllel rendelkezzenek. Ezt követően a három hónapnál hosszabb tartózkodás jogának megszerzése bizonyos feltételek teljesítéséhez kötött. Ahhoz, hogy ebben részesüljön, az uniós polgárnak többek között munkavállalónak vagy önálló vállalkozónak kell lennie a fogadó tagállamban, vagy saját maga és családtagjai számára elegendő forrásokkal kell rendelkeznie annak érdekében, hogy ne jelentsenek terhet ezen állam szociális segítségnyújtási rendszerére, valamint teljes körű egészségbiztosítással kell rendelkeznie ebben a tagállamban². Végül az irányelv bevezeti a huzamos tartózkodás jogát azon uniós polgárok javára, akik a fogadó tagállamban öt éven át folyamatosan jogszerűen tartózkodtak³.

Ami az irányelv konkrét összefüggéseit illeti, annak több rendelkezése is rögzíti, hogy a huzamos tartózkodási jog megszerzését megelőző tartózkodásnak meg kell felelnie az ugyanezen irányelvben meghatározott követelményeknek.

Az irányelv célkitűzéseire, valamint általános és konkrét összefüggéseire tekintettel a Bíróság megállapítja, hogy a huzamos tartózkodási jog megszerzését lehetővé tévő „jogszerű tartózkodás” fogalma az ezen irányelv által előírt feltételeknek megfelelő tartózkodásnak felel meg (azaz munkavállalói vagy önálló vállalkozói jogállás a fogadó tagállamban, vagy elegendő források, illetve egészségbiztosítás megléte az uniós polgár és családtagjai számára). Következésképpen az a tartózkodás, amely valamely tagállam jogával összhangban van, de nem felel meg ezeknek a feltételeknek, nem tekinthető az állandó tartózkodási jogról szóló irányelv értelmében vett „jogszerű” tartózkodásnak.

A Bíróság tehát arra a következtetésre jut, hogy ez utóbbi fogalom akként értelmezendő, hogy **az az uniós polgár, aki a fogadó tagállam területén kizárólag ezen állam nemzeti joga alapján tartózkodott több mint öt éven át, nem tekinthető úgy, hogy megszerezte az e rendelkezés szerinti huzamos tartózkodási jogot, amennyiben e tartózkodás során nem felelt meg az irányelvben foglalt feltételeknek.**

Másodsorban a Bíróság **azt a kérdést vizsgálja, hogy a valamely harmadik állam állampolgára által valamely tagállam területén e harmadik államnak az Unióhoz való csatlakozását megelőzően eltöltött tartózkodási időszakokat figyelembe kell-e venni a huzamos tartózkodási jog megszerzésének számítása során.**

A Bíróság hangsúlyozza, hogy amennyiben átmeneti rendelkezések kifejezetten másként nem rendelkeznek, valamely új tagállam csatlakozási okmánya alapvetően az uniós jog rendelkezéseinek az említett államban történő közvetlen és teljes körű alkalmazásának elvén alapul.

Konkrétabban az uniós polgárságra vonatkozó rendelkezéseket illetően a Bíróság korábban már leszögezte, hogy azok hatálybalépésüktől kezdve alkalmazandók, és azokat alkalmazni kell a korábban létrejött helyzetek jelenlegi következményeire is.

A jelen ügyben a Bíróság megállapítja, hogy a csatlakozási okmány nem tartalmaz átmeneti rendelkezéseket a személyek szabad mozgására vonatkozó uniós jogi rendelkezéseknek

² A 2004/38/EK irányelv 7. cikkének (1) bekezdése.

³ A 2004/38/EK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése.

Lengyelország esetében történő alkalmazásával kapcsolatban, bizonyos, a munkavállalók szabad mozgásával és a szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatos szabályok kivételével.

Következésképpen az uniós polgárok hivatkozhatnak a huzamos tartózkodási jogra vonatkozó rendelkezésekre, és azok alkalmazhatók a Lengyelország Unióhoz történő csatlakozását megelőzően keletkezett helyzetek jelenlegi és jövőbeni hatásainak vonatkozásában.

A Bíróság megállapítja, hogy a valamely harmadik állam állampolgára által valamely tagállam területén e harmadik államnak az Unióhoz való csatlakozását megelőzően eltöltött tartózkodási időszakokat a csatlakozási okmány különleges rendelkezései hiányában figyelembe kell venni a huzamos tartózkodási jog megszerzése céljából, amennyiben azokat az irányelv előírásainak megfelelően töltötték el.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106